

Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. [36/2009](#), [88/2010](#), [38/2015](#) (čl. 18. i 19. nisu u prečišćenom tekstu), [113/2017](#) (čl. 10. i 11. nisu u prečišćenom tekstu), [113/2017](#) - drugi zakon i [49/2021](#).

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: poslovi i nosioci poslova zapošljavanja; prava i obaveze nezaposlenog i poslodavca; aktivna politika zapošljavanja; osiguranje za slučaj nezaposlenosti i druga pitanja od značaja za zapošljavanje, povećanje zaposlenosti i sprečavanje dugoročne nezaposlenosti u Republici Srbiji.

2. Nezaposleni

Član 2.

Nezaposleni, u smislu ovog zakona, jeste lice od 15 godina života do ispunjavanja uslova za penziju, odnosno najkasnije do 65 godina života, sposobno i odmah spremno da radi, koje nije zasnovalo radni odnos ili na drugi način ostvarilo pravo na rad, a koje se vodi na evidenciji nezaposlenih i aktivno traži zaposlenje.

Nezaposleni aktivno traži zaposlenje ako uredno ispunjava obaveze koje ima po zakonu i individualnom planu zapošljavanja.

Nezaposlenim, u smislu ovog zakona, ne smatra se redovan učenik, student osnovnih studija do 26 godina života, lice kome miruju prava iz radnog odnosa u skladu sa zakonom i lice koje je ispunilo uslov za penziju u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

3. Lice koje traži zaposlenje

Član 3.

Lice koje traži zaposlenje, u smislu ovog zakona, jeste nezaposleni, zaposleni koji traži promenu zaposlenja i drugo lice koje traži zaposlenje.

Zaposleni koji traži promenu zaposlenja jeste lice koje je u radnom odnosu ili je na drugi način ostvarilo pravo na rad, a koje aktivno traži promenu zaposlenja i vodi se na evidenciji lica koja traže promenu zaposlenja.

Drugo lice koje traži zaposlenje jeste lice starije od 15 godina života koje traži zaposlenje, a koje se ne može smatrati nezaposlenim ili licem koje traži promenu zaposlenja, u smislu ovog zakona.

4. Poslodavac

Član 4.

Poslodavac, u smislu ovog zakona, jeste domaće ili strano pravno i fizičko lice, koje prijavljuje potrebu za zapošljavanjem, zapošljava i uplaćuje doprinos za osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

5. Načela zakona

Član 5.

Ovaj zakon zasniva se na načelima:

1. zabrane diskriminacije, u skladu sa zakonom;
2. nepristrasnosti pri obavljanju poslova zapošljavanja;
3. rodne ravnopravnosti;
4. afirmativne akcije usmerene prema teže zapošljivim nezaposlenim licima;
5. slobode u izboru zanimanja i radnog mesta;
6. besplatnosti obavljanja poslova zapošljavanja prema nezaposlenim licima.

II. POSLOVI ZAPOŠLJAVANJA

1. Poslovi zapošljavanja

Član 6.

Poslovi zapošljavanja, u smislu ovog zakona, jesu:

1. obaveštavanje o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje;
2. posredovanje u zapošljavanju u zemlji i inostranstvu;
3. profesionalna orijentacija i savetovanje o planiranju karijere;
4. sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja;
5. izdavanje dozvole za rad strancu i licu bez državljanstva, u skladu sa zakonom.

2. Nosioци poslova zapošljavanja

Član 7.

Poslove zapošljavanja obavlja Nacionalna služba za zapošljavanje (u daljem tekstu: Nacionalna služba) i agencija za zapošljavanje.

3. Nacionalna služba za zapošljavanje

Član 8.

Poslove zapošljavanja, osiguranja za slučaj nezaposlenosti, ostvarivanje prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti i drugih prava u skladu sa zakonom i vođenje evidencija u oblasti zapošljavanja obavlja Nacionalna služba.

Pored poslova iz stava 1. ovog člana Nacionalna služba obavlja i stručno-organizacione, upravne, ekonomsko-finansijske i druge opšte poslove u oblasti zapošljavanja i osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Sedište Nacionalne službe je u Kragujevcu.

Nacionalna služba je pravno lice, sa statusom organizacije za obavezno socijalno osiguranje.

Nacionalna služba se upisuje u registar nadležnog organa, u skladu sa zakonom.

Radi obavljanja poslova iz st. 1. i 2. ovog člana u Nacionalnoj službi obrazuju se Pokrajinska služba, filijale i druge unutrašnje jedinice utvrđene opštim aktom Nacionalne službe.

Član 9.

Nacionalna služba je dužna da poslodavcu i licu koje traži zaposlenje pruža:

1. obaveštenja o zakonima, podzakonskim propisima, kolektivnim ugovorima i drugim opštim aktima koji su na snazi, pravima, obavezama i odgovornostima poslodavaca i zaposlenih, kao i njihovih udruženja, koji se odnose na zapošljavanje i osiguranje za vreme nezaposlenosti;

2. savete o načinu i postupku ostvarivanja prava i izvršavanja obaveza i pomoć o načinu popunjavanja i dostavljanja Nacionalnoj službi obrazaca i dokumenata.

Član 10.

Nacionalna služba dužna je da u roku od 24 sata od dobijanja informacije o potrebi za zapošljavanjem od poslodavca tu informaciju učini dostupnom licima koja traže zaposlenje objavljivanjem na oglasnoj tabli, internet adresi i u narednom periodičnom izdanju oglasa Nacionalne službe.

Član 11.

Organi Nacionalne službe su upravni odbor i direktor.

Na članove upravnog odbora, odnosno na direktora Nacionalne službe, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa pri vršenju javnih funkcija.

Lica iz stava 2. ovog člana mogu biti imenovana na javnu funkciju u Nacionalnoj službi najviše dva puta.

Član 12.

Upravni odbor upravlja radom Nacionalne službe.

Upravni odbor Nacionalne službe ima sedam članova.

Predsednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrešava Vlada, i to:

1. četiri člana, uključujući i predsednika, na predlog ministra nadležnog za poslove zapošljavanja;
2. tri člana na predlog Socijalno-ekonomskog saveta za Republiku Srbiju.

Članovi Upravnog odbora, uključujući i predsednika Upravnog odbora, imenuju se na period od četiri godine.

Upravni odbor odlučuje većinom glasova ukupnog broja svojih članova.

Način rada, ovlašćenja i odgovornosti članova Upravnog odbora, kao i druga pitanja od značaja za rad Upravnog odbora, uređuju se statutom Nacionalne službe.

Član 13.

Upravni odbor:

1. donosi statut i opšte akte Nacionalne službe;
2. donosi godišnji program rada Nacionalne službe;
3. donosi finansijski plan i završni račun Nacionalne službe, u skladu sa zakonom;
4. usvaja izveštaj o radu Nacionalne službe;
5. odlučuje o poslovanju Nacionalne službe i korišćenju sredstava, u skladu sa zakonom;

6. odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i statutom Nacionalne službe.
Vlada daje saglasnost na statut i program rada Nacionalne službe.

Član 14.

Upravni odbor podnosi Ministarstvu polugodišnji izveštaj o radu Nacionalne službe.
Ministarstvo može zahtevati poseban izveštaj koji je upravni odbor dužan bez odlaganja da podnese.
Upravni odbor podnosi Vladi godišnji izveštaj o radu Nacionalne službe, u skladu sa zakonom.

Član 15.

Direktor Nacionalne službe rukovodi njenim radom, u skladu sa odlukama upravnog odbora.
Direktora Nacionalne službe imenuje i razrešava Vlada na period od četiri godine.
Direktor Nacionalne službe mora imati visoku spremu i najmanje devet godina radnog iskustva u struci, kao i prethodno iskustvo u oblasti zapošljavanja.

Član 16.

Direktor Nacionalne službe:

1. organizuje rad i poslovanje u Nacionalnoj službi;
2. predstavlja i zastupa Nacionalnu službu;
3. izvršava odluke upravnog odbora Nacionalne službe;
4. donosi akt o organizaciji i sistematizaciji poslova u Nacionalnoj službi;
5. rukovodi radom zaposlenih u Nacionalnoj službi;
6. odlučuje o izboru direktora filijala po sprovedenom javnom konkursu;
7. obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom Nacionalne službe.

Član 17.

Direktora Pokrajinske službe imenuje upravni odbor na predlog nadležnog organa autonomne pokrajine.
Direktor Pokrajinske službe učestvuje u radu upravnog odbora.
Na direktora Pokrajinske službe primenjuju se odredbe člana 11. st. 2. i 3. ovog zakona.
Direktor Pokrajinske službe, po sprovedenom javnom konkursu, predlaže direktoru Nacionalne službe kandidata za izbor direktora filijale obrazovane na teritoriji autonomne pokrajine.

Član 18.

Poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim opštim aktima Nacionalne službe, obavljaju zaposleni u Nacionalnoj službi.
Lica koja obavljaju poslove zapošljavanja u Nacionalnoj službi moraju imati položen ispit za rad u zapošljavanju.
Nacionalna služba je dužna da obezbedi i organizuje program uvođenja u posao zaposlenog i stručno usavršavanje i osposobljavanje zaposlenih, kao i proveru stručne osposobljenosti zaposlenih.
Nacionalna služba opštim aktom bliže uređuje postupak, sadržaj i program stručnog usavršavanja i osposobljavanja zaposlenih i uvođenja u posao zaposlenog.

4. Finansiranje Nacionalne službe

Član 19.

Prihod Nacionalne službe čine sredstva:

1. doprinosa za obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti;
2. iz budžeta Republike Srbije;
3. ostvarena ulaganjem kapitala;
4. domaćih i inostranih kredita, u skladu sa zakonom;
5. poklona, donacija i legata;
6. druga sredstva ostvarena u skladu sa zakonom.

5. Agencije za zapošljavanje

Član 20.

Agenciju za zapošljavanje (u daljem tekstu: agencija) osnivaju pravna i fizička lica radi obavljanja poslova zapošljavanja, i to:

1. obaveštavanja o mogućnostima i uslovima zapošljavanja;
2. posredovanja u zapošljavanju u zemlji i inostranstvu;
3. profesionalne orijentacije i savetovanja o planiranju karijere;
4. sprovođenja pojedinih mera aktivne politike zapošljavanja, na osnovu ugovora sa Nacionalnom službom.

Agencija ne može da se bavi zapošljavanjem mabeletrnih lica, kao ni zapošljavanjem na poslovima sa povećanim rizikom, u skladu sa propisima koji uređuju odgovarajuću oblast.

Agencija ne može za vreme štrajka da posreduje u zapošljavanju na poslovima učesnika štrajka, osim ako nije obezbeđen minimum procesa rada u skladu sa zakonom.

Član 21.

Dozvolu za rad agenciji izdaje Ministarstvo na osnovu pismenog zahteva, ako agencija ispunjava uslove u pogledu:

1. prostorne i tehničke opremljenosti;
2. stručne osposobljenosti zaposlenih.

Dozvola za rad može se izdati agenciji koja ima zaposleno najmanje jedno lice sa visokom spremom.

Pod stručno osposobljenim licem smatra se lice koje ima najmanje srednju spremu i položen ispit za rad u zapošljavanju.

Rešenje Ministarstva kojim se odlučuje o dozvoli iz stava 1. ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Prostorne i tehničke uslove za rad agencije, uslove u pogledu stručne osposobljenosti zaposlenih, kao i program, sadržinu i način i visinu troškova polaganja ispita za rad u zapošljavanju propisuje ministar nadležan za poslove zapošljavanja.

Ministarstvo vodi registar izdatih dozvola.

Član 22.

Agenciju ne može osnovati, niti u njoj poslove zapošljavanja može obavljati lice koje je:

1. osuđivano za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci, u periodu od tri godine nakon izdržavanja kazne;
2. osnivač agencije kojoj je oduzeta dozvola za obavljanje poslova zapošljavanja, u roku od tri godine od dana oduzimanja dozvole;
3. osnivač agencije kome je aktom nadležnog inspekcijskog organa utvrđeno da kao neregistrovani privredni subjekat obavlja poslove zapošljavanja, u roku od tri godine od dana donošenja tog akta.

Član 23.

Po pribavljenoj dozvoli agencija se upisuje u registar nadležnog organa, nakon čega može početi sa radom.

Radi obavljanja poslova zapošljavanja na određenoj teritoriji agencija može obrazovati područne jedinice, koje moraju ispunjavati uslove za dobijanje dozvole iz člana 21. ovog zakona.

Član 24.

- prestao da važi -

Član 25.

Dozvola za rad agencije izdaje se za period od pet godina i može se produžiti.

Član 26.

Ministarstvo oduzima dozvolu za rad agenciji ako ona:

1. prestane da ispunjava uslove iz člana 21. ovog zakona;
2. vrši poslove zapošljavanja u suprotnosti sa ovim zakonom.

Dozvola za rad se oduzima agenciji i ako je njen osnivač osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci.

Agenciji kojoj je dozvola za rad oduzeta iz razloga predviđenih u stavu 1. tač. 2. ili stavu 2. ovog člana, ista se može ponovo izdati protekom roka od tri godine od dana oduzimanja.

Član 27.

Nacionalna služba može, na osnovu postupka javnih nabavki, angažovati agenciju radi izvršavanja pojedinih poslova zapošljavanja, u skladu sa Sporazumom o učinku.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, prava i obaveze Nacionalne službe i agencije utvrđuju se ugovorom.

6. Savet za zapošljavanje

Član 28.

Savet za zapošljavanje se osniva za teritoriju Republike (u daljem tekstu: Republički savet), a može se osnovati i za teritoriju pokrajine (Pokrajinski savet) i jedne ili više opština (u daljem tekstu: Lokalni savet).

Republički savet osniva Vlada.

Pokrajinski i lokalni savet može osnovati nadležni organ teritorijalne autonomije i lokalne samouprave.

Lokalni savet koji se osniva za područje više opština osnivaju sporazumom nadležni organi svake od jedinica lokalne samouprave.

Član 29.

Republički savet je savetodavno telo koje osnivaču daje mišljenja i preporuke u vezi sa pitanjima od interesa za unapređenje

zapošljavanja, i to:

1. planskim dokumentima kojima se uređuju javne politike u oblasti zapošljavanja;
2. merama aktivne politike zapošljavanja;
3. propisima iz oblasti zapošljavanja;
4. drugim pitanjima od interesa za zapošljavanje.

Član 30.

Republički savet sastoji se od predstavnika osnivača, reprezentativnih sindikata i udruženja poslodavaca, Nacionalne službe i agencija za zapošljavanje, udruženja od značaja za oblast zapošljavanja, odnosno koja se bave zaštitom interesa nezaposlenih (osoba sa invaliditetom, nacionalnih manjina, učesnika oružanih sukoba, žena, omladine i sl.) i stručnjaka za oblast zapošljavanja.

III. PRAVA I OBAVEZE NEZAPOSLENOG I POSLODAVCA

1. Prava i obaveze nezaposlenog

Član 31.

Nezaposleni, u skladu sa odredbama ovog zakona, ima pravo da:

1. slobodno bira zanimanje i zaposlenje;
2. se obaveštava kod Nacionalne službe i agencije o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje;
3. besplatno koristi usluge Nacionalne službe i agencije;
4. sa Nacionalnom službom utvrdi individualni plan zapošljavanja;
5. učestvuje u merama aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja;
6. ostvari novčanu naknadu za vreme nezaposlenosti;
7. ostvari druga prava, u skladu sa zakonom.

Nezaposleni koji zasnuje radni odnos van mesta svog prebivališta može da ostvari pravo na jednokratnu novčanu pomoć za naknadu putnih i troškova selidbe, u skladu sa opštim aktom Nacionalne službe.

Nezaposleni koji pripada kategoriji teže zapošljivih lica može imati prednost, odnosno posebna prava u sprovođenju pojedinih mera aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa zakonom.

Teže zapošljiv nezaposleni jeste nezaposleni koji zbog zdravstvenog stanja, nedovoljnog ili neodgovarajućeg obrazovanja, sociodemografskih karakteristika, regionalne ili profesionalne neusklađenosti ponude i tražnje na tržištu rada, ili drugih objektivnih okolnosti teže nalazi zaposlenje.

Član 32.

Nezaposleni, u skladu sa odredbama ovog zakona, ima obavezu da:

1. aktivno traži zaposlenje i neposredno se obraća poslodavcu radi zaposlenja;
2. utvrdi sa Nacionalnom službom individualni plan zapošljavanja i da poštuje sva prava i obaveze koje po njemu ima;
3. učestvuje u merama aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa zakonom, opštim aktom i individualnim planom zapošljavanja;
4. ne odbija ponuđeno odgovarajuće zaposlenje i odgovarajuće obrazovanje i obuku, u skladu sa zakonom i individualnim planom zapošljavanja;
5. se javlja poslodavcima radi razgovora o zaposlenju, po uputu Nacionalne službe ili na sopstvenu inicijativu;
6. se lično javlja Nacionalnoj službi radi obaveštavanja o mogućnostima i uslovima zaposlenja i posredovanja u zapošljavanju, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja, a najmanje jednom u tri meseca, kao i na svaki poziv Nacionalne službe;
7. obavesti Nacionalnu službu o svakoj promeni koja utiče na sticanje ili gubljenje prava ili obaveza po ovom zakonu, najkasnije pet dana od nastanka promene;
8. ispunjava druge obaveze koje ima po ovom zakonu, opštem aktu i individualnom planu zapošljavanja.

Na zahtev Nacionalne službe nezaposleni je dužan da dostavi dokaze o ispunjavanju obaveza iz stava 1. tač. 1. i 5. ovog člana.

Član 33.

Tokom prvih 12 meseci od uvođenja u evidenciju Nacionalne službe odgovarajuće zaposlenje za nezaposlenog, u smislu ovog zakona, jeste zaposlenje u okviru stečenog nivoa i vrste obrazovanja.

Po isteku roka od 12 meseci, odgovarajuće zaposlenje za nezaposlenog jeste i zaposlenje na poslovima na nižem nivou u okviru iste ili srodne vrste stečenog obrazovanja, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja, uzimajući u obzir radno iskustvo i stanje na tržištu rada.

2. Prava i obaveze poslodavca

Član 34.

Poslodavac, u skladu sa odredbama ovog zakona, ima pravo da:

1. zahteva od Nacionalne službe da ponudi izbor lica za zasnivanje radnog odnosa;
2. samostalno odlučuje o izboru lica koja će zaposliti ili radno angažovati;
3. zaposli lice bez posredovanja Nacionalne službe ili agencije;
4. učestvuje u merama aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa zakonom;

5. besplatno ostvari usluge Nacionalne službe;
 6. ostvari druga prava utvrđena ovim zakonom i opštim aktom.
- Usluge za koje se plaća naknada propisuje Vlada.

Član 35.

Poslodavac, u skladu sa odredbama ovog zakona, ima obavezu da:

1. obezbedi jednak tretman lica koja su mu se javila radi razgovora o zaposlenju;
2. dostavi obaveštenje o obavljenom razgovoru o zaposlenju - na zahtev Nacionalne službe ili nezaposlenog sa kojim je obavio razgovor;
3. ispunjava druge obaveze koje ima po ovom zakonu;
4. podnese prijave Nacionalnoj službi, u skladu sa ovim zakonom.

IV. AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Član 36.

Aktivna politika zapošljavanja predstavlja sistem mera i aktivnosti usmerenih ka povećanju zaposlenosti i smanjenju nezaposlenosti.

1. Strategija zapošljavanja u Republici Srbiji

Član 37.

Osnovni dokumenti javnih politika u oblasti aktivne politike zapošljavanja jesu Strategija zapošljavanja (u daljem tekstu: Strategija) i Akcioni plan za sprovođenje Strategije (u daljem tekstu: Akcioni plan) koje usvaja Vlada, na predlog Ministarstva.

Izveštavanje o rezultatima sprovođenja dokumenata iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje planski sistem.

Član 38.

Ministarstvo upravlja pripremom i sprovođenjem Strategije i Akcionog plana i koordinira, usmerava i nadgleda rad svih subjekata koji učestvuju u njihovom sprovođenju.

Član 39.

Akcioni plan, pored elemenata utvrđenih propisima kojima se uređuje planski sistem, sadrži i:

1. mere aktivne politike zapošljavanja;
2. kategorije teže zapošljivih lica koje imaju prioritet za uključivanje u mere aktivne politike zapošljavanja;
3. uslove i kriterijume za učešće u finansiranju mera aktivne politike zapošljavanja predviđenih lokalnim planskim dokumentima u oblasti zapošljavanja;
4. pokazatelje rezultata za mere iz tačke 1. ovog stava;
5. druge elemente.

2. Pokrajinski i lokalni planski dokumenti u oblasti zapošljavanja

Član 40.

Nadležni organ teritorijalne autonomije može, po pribavljenom mišljenju Pokrajinskog saveta, usvojiti pokrajinski planski dokument u oblasti zapošljavanja, u skladu sa propisima kojima se uređuje planski sistem.

Pokrajinski planski dokument u oblasti zapošljavanja mora biti u saglasnosti sa Strategijom i Akcionim planom.

Izrada i izveštavanje o rezultatima sprovođenja dokumenta iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje planski sistem.

Član 41.

Nadležni organ lokalne samouprave može, po pribavljenom mišljenju lokalnog saveta, usvojiti lokalni planski dokument u oblasti zapošljavanja u skladu sa propisima kojima se uređuje planski sistem.

Ukoliko je formiran lokalni savet za područje više lokalnih samouprava, nadležni organi lokalnih samouprava mogu, po pribavljenom mišljenju lokalnog saveta, sporazumom usvojiti lokalni planski dokument u oblasti zapošljavanja za područje tih lokalnih samouprava.

Lokalni planski dokument u oblasti zapošljavanja mora biti u saglasnosti sa Strategijom i Akcionim planom, a lokalni planski dokument u oblasti zapošljavanja za lokalne samouprave na teritoriji autonomne pokrajine i sa pokrajinskim planskim dokumentom u oblasti zapošljavanja.

Izrada i izveštavanje o rezultatima sprovođenja dokumenta iz st. 1. i 2. ovog člana vršiće se u skladu sa propisima kojima se uređuje planski sistem.

3. Sporazum o učinku Nacionalne službe

Član 42.

Utvrđivanje učinka Nacionalne službe i praćenje efikasnosti sprovođenja mera aktivne politike zapošljavanja iz Akcionog plana određuje se Sporazumom o učinku, koji se zaključuje za kalendarsku godinu.

Sporazum o učinku zaključuju ministar nadležan za poslove zapošljavanja i direktor Nacionalne službe, po pribavljenom mišljenju upravnog odbora Nacionalne službe.

Sporazumom o učinku bliže se uređuju:

1. mere i aktivnosti iz Akcionog plana koje realizuje Nacionalna služba;
2. rokovi za sprovođenje mera i aktivnosti iz Akcionog plana;
3. očekivani rezultati;
4. odgovornosti u Nacionalnoj službi;
5. finansijski okvir;
6. podnošenje redovnih mesečnih, tromesečnih i godišnjih izveštaja, kao i vanrednih izveštaja Nacionalne službe Ministarstvu o sprovođenju mera i aktivnosti iz Akcionog plana iz nadležnosti Nacionalne službe.

Stepen ostvarenosti učinka utvrđenog aktom iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za ocenu realizacije aktivne politike zapošljavanja od strane Nacionalne službe.

4. Mere aktivne politike zapošljavanja

Član 43.

Mere aktivne politike zapošljavanja su aktivnosti usmerene ka unapređenju zaposlenosti, i to:

1. u posredovanju u zapošljavanju lica koja traže zaposlenje;
2. u profesionalnoj orijentaciji i savetovanju o planiranju karijere;
3. subvencije za zapošljavanje;
4. podrška samozapošljavanju;
5. dodatno obrazovanje i obuka;
6. podsticaji za korisnike novčane naknade;
7. javni radovi;
8. druge mere usmerene ka zapošljavanju ili održanju zaposlenosti, u skladu sa aktom Vlade.

Druge mere aktivne politike zapošljavanja iz stava 1. tačka 8. ovog člana mogu se kreirati Akcionim planom, u zavisnosti od potreba tržišta rada.

Nacionalna služba opštim aktom bliže uređuje kriterijume, način i druga pitanja od značaja za sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja.

4.1. Posredovanje u zapošljavanju

Član 44.

Posredovanjem u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, smatraju se poslovi povezivanja lica koje traži zaposlenje sa poslodavcem radi zasnivanja radnog odnosa ili drugog radnog angažovanja.

Poslovi posredovanja u zapošljavanju obuhvataju:

1. povezivanje ponude i tražnje na tržištu rada;
2. preliminarnu selekciju lica koja traže zaposlenje, uzimajući u obzir uslove za rad na određenom poslu kod poslodavca, kao i vrstu i nivo obrazovanja, zanimanje, znanja i veštine i radno iskustvo lica koje traži zaposlenje;
3. savetovanje usmereno na izbor odgovarajućih poslova i tehnike aktivnog traženja posla;
4. utvrđivanje individualnog plana zapošljavanja sa nezaposlenim;
5. upućivanje lica koje traži zaposlenje poslodavcu radi izbora za zasnivanje radnog odnosa ili drugog radnog angažovanja.

U postupku posredovanja u zapošljavanju nezaposleno lice ima prednost nad licem koje traži promenu zaposlenja.

Nezaposleni koji ostvaruje pravo na novčanu socijalnu pomoć u skladu sa zakonom, ima pravo na naknadu troškova slanja prijave za zaposlenje, kao i troškova javnog prevoza radi razgovora o zapošljavanju sa poslodavcem.

Član 45.

Individualni plan zapošljavanja koji sadrži mere koje je potrebno preduzeti u cilju zapošljavanja, utvrđuju Nacionalna služba i nezaposleni.

Plan iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za finansiranje i primenu mera aktivne politike zapošljavanja prema nezaposlenom.

Opštim aktom Nacionalne službe uređuje se sadržaj i način utvrđivanja individualnog plana zapošljavanja.

Član 46.

Nacionalna služba i nezaposleni utvrđuju individualni plan zapošljavanja najkasnije u roku od 90 dana nakon uvođenja u evidenciju nezaposlenog, osim ako se Nacionalna služba i nezaposleni ne sporazumeju drugačije.

Teže zapošljivi nezaposleni ima prvenstvo u izradi individualnog plana zapošljavanja.

Mere i aktivnosti predviđene individualnim planom zapošljavanja prilagođavaju se potrebama tržišta rada i karakteristikama nezaposlenog, najmanje jednom u šest meseci.

Član 47.

Nacionalna služba priprema i prati sprovođenje individualnog plana zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno Nacionalna služba za pripremanje i praćenje sprovođenja individualnog plana zapošljavanja može angažovati:

1. agenciju, kroz postupak javnih nabavki;
2. lokalnu samoupravu, ukoliko ona obezbeđuje više od polovine sredstava za finansiranje mera predviđenih u individualnom planu zapošljavanja.

Član 48.

Uključivanje nezaposlenog u mere aktivne politike zapošljavanja utvrđuje se individualnim planom zapošljavanja, na osnovu objektivnih kriterijuma koji odražavaju očekivane teškoće zapošljavanja nezaposlenog i procene zapošljivosti koju vrši Nacionalna služba.

Objektivni kriterijumi iz stava 1. ovog člana uključuju obrazovanje nezaposlenog, godine života, radno iskustvo, pol, period nezaposlenosti, mesto prebivališta i sl.

Nezaposleni može pre uključivanja u mere aktivne politike zapošljavanja biti upućen na proveru zdravstvenih sposobnosti, o trošku Nacionalne službe.

Ministar uputstvom bliže uređuje uslove za uključivanje nezaposlenog u mere aktivne politike zapošljavanja.

4.2. Profesionalna orijentacija i savetovanje o planiranju karijere

Član 49.

Profesionalnom orijentacijom i savetovanjem o planiranju karijere, u smislu ovog zakona, smatraju se poslovi kojima se, pojedinačno ili grupno, pruža pomoć licima koja traže zaposlenje i drugim licima sa potrebom planiranja karijere, pri izboru, promeni zanimanja i donošenju odluka u vezi sa karijernim razvojem.

Poslovi iz stava 1. ovog člana obuhvataju:

1. pružanje informacija o tržištu rada i razvoju zanimanja;
2. profesionalno usmeravanje lica koje traži zaposlenje i drugih lica, pri planiranju pravaca razvoja karijere;
3. razvijanje sposobnosti kod lica koje traži zaposlenje da donese odluku o svojoj karijeri;
4. razvijanje sposobnosti za aktivno traženje posla;
5. selekcija kandidata prema zahtevima posla i psihofizičkim sposobnostima lica;
6. druge savetodavne aktivnosti usmerene ka povećanju zapošljivosti lica koje traži zaposlenje.

4.3. Subvencije za zapošljavanje

Član 50.

Subvencije za zapošljavanje su sredstva koja poslodavac može da ostvari za zapošljavanje nezaposlenih, i to:

1. na novootvorenim radnim mestima;
 2. na upražnjenim radnim mestima, ako se radi o licima koja pripadaju kategoriji teže zapošljivih lica, u skladu sa ovim zakonom i Akcionim planom;
 3. u drugom slučaju utvrđenom Akcionim planom.
- Ugovorom se uređuju međusobna prava i obaveze Nacionalne službe i korisnika subvencije.

4.4. Podrška samozapošljavanju

Član 51.

Podrška samozapošljavanju jesu sredstva i stručna pomoć koju može da ostvari nezaposleni koji se samozapošljava.

Samozapošljavanje, u smislu ovog zakona, je osnivanje radnje, zadruge, poljoprivrednog gazdinstva ili drugog oblika preduzetništva od strane nezaposlenog ili udruživanjem više nezaposlenih, kao i osnivanje privrednog društva ukoliko osnivač zasniva u njemu radni odnos.

Ugovorom se uređuju međusobna prava i obaveze Nacionalne službe i nezaposlenog koji ostvaruje pravo na podršku samozapošljavanju.

4.5. Dodatno obrazovanje i obuka

Član 52.

Dodatnim obrazovanjem i obukom, u smislu ovog zakona, smatraju se aktivnosti kojima se nezaposlenom i zaposlenom kod poslodavca, kome nije moguće obezbediti ili održati odgovarajuće zaposlenje, pruža mogućnost da kroz proces teorijskog i praktičnog osposobljavanja stekne nova znanja i veštine radi zapošljavanja, odnosno stvaranja mogućnosti za zapošljavanje i samozapošljavanje.

Dodatno obrazovanje i obuku organizuje Nacionalna služba ili agencija na zahtev poslodavca ili za potrebe tržišta rada.

Troškove dodatnog obrazovanja i obuke koje organizuje Nacionalna služba na zahtev poslodavca snosi poslodavac, ili Nacionalna služba do iznosa raspoloživih sredstava, u skladu sa opštim aktom a troškove dodatnog obrazovanja i obuke za tržište rada snosi Nacionalna služba, u skladu sa opštim aktom Nacionalne službe.

Troškove dodatnog obrazovanja i obuke za potrebe poslodavca može da snosi Nacionalna služba, u skladu sa opštim aktom.

Troškove obuke za potrebe poslodavca za zaposlenog radi sticanja dodatnih znanja i veština u cilju održanja zaposlenja kod poslodavca može da snosi Nacionalna služba, u skladu sa raspoloživim sredstvima, a na predlog tela nadležnog za ekonomski razvoj i po pribavljenoj saglasnosti ministra nadležnog za poslove zapošljavanja.

Nacionalna služba vodi posebnu evidenciju o poslodavcu i zaposlenom iz stava 5. ovog člana.

Blíže kriterijume i uslove za uključivanje zaposlenog u obuke za potrebe poslodavca radi sticanja dodatnih znanja i veština propisuje ministar nadležan za poslove zapošljavanja.

Član 53.

Nezaposleni je dužan da prihvati odgovarajuće dodatno obrazovanje i obuku na koju ga Nacionalna služba uputi u cilju zapošljavanja ili povećanja mogućnosti za zapošljavanje, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja.

Ugovorom zaključenim između Nacionalne službe i nezaposlenog utvrđuju se prava i obaveze nezaposlenog upućenog na dodatno obrazovanje i obuku.

Nezaposleni koga je Nacionalna služba uputila na dodatno obrazovanje i obuku ima pravo na obavezne udžbenike i troškove prevoza, kao i pravo na novčanu pomoć u zavisnosti od mere, a ova prava ostvaruje na način i u visini utvrđenoj opštim aktom Nacionalne službe i ugovorom iz stava 2. ovog člana.

Lica koja završe dodatno obrazovanje i obuku dobijaju ispravu o osposobljenosti za obavljanje poslova za koje su obučeni.

Član 54.

Godišnji program dodatnog obrazovanja i obuke za potrebe tržišta rada utvrđen Akcionim planom sprovodi Nacionalna služba samostalno, kod poslodavca kao obuku na radu ili preko specijalizovanih izvođača obuka sa kojima, po prethodno sprovedenom postupku javnih nabavki, ugovara sprovođenje pojedinačnih programa.

Ugovorom između Nacionalne službe i izvođača obuke utvrđuju se međusobna prava i obaveze.

Nezaposleni može da ostvari pravo na dodatno obrazovanje i obuku u skladu sa individualnim planom zapošljavanja.

4.6. Podsticaji za korisnike novčane naknade

Član 55.

Nezaposleno lice, koje je korisnik novčane naknade za slučaj nezaposlenosti najmanje tri meseca od momenta priznavanja prava a zasnjuje radni odnos na neodređeno vreme, ima pravo na jednokratni podsticaj za zapošljavanje u visini od 30% od ukupnog iznosa novčane naknade, bez doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, koja bi mu bila isplaćena za preostalo vreme do isteka prava na novčanu naknadu.

Korisnik novčane naknade može da ostvari pravo iz stava 1. ovog člana samo za zasnivanje jednog radnog odnosa u periodu trajanja istog prava na novčanu naknadu, ako podnese pismeni zahtev u roku od 30 dana od dana zasnivanja tog radnog odnosa.

Obaveze korisnika prava iz stava 1. ovog člana regulišu se ugovorom.

4.7. Zapošljavanje na javnim radovima

Član 56.

Javnim radovima, u smislu ovog zakona, smatraju se radovi koji se organizuju u cilju zapošljavanja, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti nezaposlenih, kao i radi ostvarivanja određenog društvenog interesa.

Član 57.

Teritorijalna autonomija i jedinica lokalne samouprave mogu da utvrde delatnosti, kriterijume i sredstva za sprovođenje javnih radova od interesa za tu teritoriju.

Javni radovi od interesa za Republiku mogu se organizovati i sprovoditi u saradnji sa teritorijalnom autonomijom i jedinicom lokalne samouprave, na osnovu ugovora kojim se utvrđuju način i izvori finansiranja.

Član 58.

Javne radove sprovodi poslodavac izvođač javnog rada, koga određuje Nacionalna služba, na osnovu javnog konkursa.

Poslodavac koji sprovodi javne radove zaključuje sa nezaposlenim ugovor o radnom angažovanju u skladu sa propisima o radu i javnim konkursom.

Nacionalna služba na javne radove prvenstveno uključuje teže zapošljivog nezaposlenog i nezaposlenog u stanju socijalne potrebe.

5. Finansiranje aktivne politike zapošljavanja

Član 59.

Mere aktivne politike zapošljavanja finansiraju se iz:

1. budžeta Republike Srbije;
2. sredstava teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave;
3. poklona, donacija, legata, kredita, kamata i drugih sredstava, u skladu sa zakonom;
4. doprinosa za slučaj nezaposlenosti;
5. drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstva iz stava 1. tačka 2. ovog člana vode se u okviru budžetskog fonda koji autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave otvara u skladu sa čl. 44?47. Zakona o budžetskom sistemu.

Član 60.

Teritorijalna autonomija, odnosno jedinica lokalne samouprave koja, u okviru pokrajinskog, odnosno lokalnog planskog dokumenta u oblasti zapošljavanja, obezbeđuje više od polovine sredstava potrebnih za finansiranje određene mere aktivne politike zapošljavanja može podneti zahtev Ministarstvu za učešće u finansiranju te mere.

Ministar nadležan za poslove zapošljavanja odlučuje o zahtevu iz stava 1. ovog člana u skladu sa raspoloživim sredstvima i kriterijumima iz Akcionog plana.

Ministar nadležan za poslove zapošljavanja može odobriti zahtev iz stava 1. ovog člana i ako teritorijalna autonomija, odnosno jedinica lokalne samouprave obezbeđuje manje od polovine sredstava potrebnih za finansiranje određene mere aktivne politike zapošljavanja ukoliko je ta mera usmerena na nerazvijenu opštinu - utvrđenu u skladu sa posebnim propisom Vlade.

6. Praćenje i ocena efekata aktivne politike zapošljavanja i prognoze kretanja na tržištu rada

Član 61.

Praćenje i ocena efekata aktivne politike zapošljavanja predstavlja skup aktivnosti usmerenih na praćenje sprovođenja Strategije i Akcionog plana, kao i njihovog uticaja na stanja i kretanja na tržištu rada, u cilju stvaranja uslova za preduzimanje mera usmerenih na njeno unapređenje.

Član 62.

Praćenje i ocenu efekata aktivne politike zapošljavanja vrši Ministarstvo neposredno ili u saradnji sa republičkim organom nadležnim za poslove statistike, Nacionalnom službom i drugim subjektima.

Član 63.

Prognoze kretanja na tržištu rada jesu aktivnosti usmerene na sagledavanje i praćenje tendencija, stanja i budućih potreba poslodavaca na nacionalnom i regionalnom nivou u cilju prilagođavanja mera aktivne politike zapošljavanja tim potrebama i povećanja efikasnosti i efektivnosti rada nosilaca poslova zapošljavanja.

Sistem statističkih indikatora i metodologija njihovog izračunavanja ustanovljavaju se u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima.

V. OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

1. Obavezno osiguranje

Član 64.

Obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti (u daljem tekstu: obavezno osiguranje) je deo sistema obaveznog socijalnog osiguranja građana kojim se obezbeđuju prava za slučaj nezaposlenosti na načelima obaveznosti, uzajamnosti i solidarnosti.

Obaveznim osiguranjem obezbeđuju se prava za slučaj nezaposlenosti, i to:

1. novčana naknada;
2. zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa zakonom;
3. druga prava u skladu sa zakonom.

Član 65.

Sredstva za ostvarivanje prava iz obaveznog osiguranja obezbeđuju se iz doprinosa za obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti i drugih sredstava obezbeđenih u skladu sa zakonom.

2. Pravo na novčanu naknadu

Član 66.

Obavezno osigurano lice ima pravo na novčanu naknadu ako je bilo osigurano najmanje 12 meseci neprekidno ili s prekidima u poslednjih 18 meseci.

Neprekidnim osiguranjem iz stava 1. ovog člana smatra se i prekid obaveznog osiguranja kraći od 30 dana.

Član 67.

Nezaposleni ima pravo na novčanu naknadu u slučaju prestanka radnog odnosa ili prestanka obaveznog osiguranja, po osnovu:

1. prestanka radnog odnosa otkazom od strane poslodavca, u skladu sa propisima o radu, i to:

1) ako usled tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena prestane potreba za obavljanjem određenog posla ili dođe do smanjenja obima posla, u skladu sa zakonom, osim lica koja su se, u skladu sa odlukom Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih svojevolljno opredelila za novčanu naknadu ili posebnu novčanu naknadu - u većem iznosu od visine otpremnine utvrđene Zakonom o radu,

2) ako zaposleni ne ostvaruje rezultate rada, odnosno nema potrebna znanja i sposobnosti za obavljanje poslova na kojima radi;

2. prestanka radnog odnosa na određeno vreme, privremenih i povremenih poslova, probnog rada;

3. prestanka funkcije izabranih, imenovanih i postavljenih lica, ukoliko nije ostvareno pravo na mirovanje radnog odnosa ili naknadu plate, u skladu sa zakonom;

4. prenosa osnivačkih prava vlasnika, odnosno člana privrednog društva;

5. otvaranja stečajja, pokretanja likvidacionog postupka i u drugim slučajevima prestanka rada poslodavca, u skladu sa zakonom;

6. premeštaja bračnog druga, u skladu sa posebnim propisima;

7. prestanka radnog odnosa u inostranstvu, u skladu sa zakonom, odnosno međunarodnim sporazumom.

Nezaposleni kome je radni odnos, odnosno osiguranje prestalo njegovom voljom ili krivicom, odnosno ako je radni odnos prestao svojevolljnim opredelivanjem za otpremninu, novčanu naknadu ili posebnu novčanu naknadu po odluci Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, u većem iznosu od visine otpremnine utvrđene Zakonom o radu, može ostvariti pravo na novčanu naknadu ako ponovo ispuni uslove iz člana 66. ovog zakona.

Član 68.

Novčana naknada pripada nezaposlenom od prvog dana od dana prestanka obaveznog osiguranja, ako se prijavi i podnese zahtev Nacionalnoj službi u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa ili prestanka osiguranja.

Nezaposlenom koji podnese zahtev iz stava 1. ovog člana po isteku roka od 30 dana, novčana naknada pripada od dana podnošenja zahteva.

Pravo na novčanu naknadu nema nezaposleni koji podnese zahtev po isteku vremena za koje bi mu pravo na novčanu naknadu pripadalo, u skladu sa ovim zakonom.

U rok iz st. 1-3. ovog člana ne računa se vreme za koje je nezaposleni po propisima o zdravstvenom osiguranju bio privremeno sprečen za rad.

2.1. Visina novčane naknade

Član 69.

Mesečni iznos novčane naknade predstavlja proizvod dnevne novčane naknade i broja kalendarskih dana u mesecu za koji se ostvaruje pravo i vrši isplata.

Dnevna novčana naknada utvrđuje se množenjem osnovice dnevne novčane naknade sa ličnim koeficijentom.

Osnovica dnevne novčane naknade u sebi sadrži pripadajuće doprinose za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje i iznosi 1.000 dinara.

Lični koeficijent iz stava 2. ovog člana predstavlja odnos ukupne zarade, odnosno naknade zarade, osnovice osiguranja i visine ugovorene naknade u poslednjih 12 meseci koji prethode mesecu u kome je prestao radni odnos, odnosno prestalo osiguranje i prosečne godišnje zarade po zaposlenom isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku organa nadležnog za poslove statistike u trenutku ostvarivanja prava na novčanu naknadu.

Mesečni iznos novčane naknade utvrđuje se srazmerno broju kalendarskih dana u mesecu za koji se ostvaruje pravo i vrši isplata novčane naknade, s tim da za ceo kalendarski mesec ne može biti niži od 22.390 dinara, niti viši od 51.905 dinara.

Član 70.

Osnovica dnevne novčane naknade, kao i najniži i najviši mesečni iznos novčane naknade iz člana 69. ovog zakona usklađuju se sa godišnjim indeksom potrošačkih cena u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj se usklađivanje vrši, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Usklađene iznose iz stava 1. ovog člana objavljuje Nacionalna služba na svom veb sajtu, najkasnije u roku od sedam dana od dana objavljivanja indeksa iz stava 1. ovog člana.

Usklađeni iznosi iz stava 2. ovog člana primenjuju se od prvog dana narednog meseca po objavljivanju tih iznosa.

Član 71.

Novčana naknada se isplaćuje za mesec koji prethodi mesecu u kojem se vrši isplata.

2.2. Trajanje prava na novčanu naknadu

Član 72.

Novčana naknada isplaćuje se nezaposlenom:

1. tri meseca, ako ima staž osiguranja od jedne do pet godina;

2. šest meseci, ako ima staž osiguranja od pet do 15 godina;

3. devet meseci, ako ima staž osiguranja od 15 do 25 godina;
4. dvanaest meseci, ako ima staž osiguranja duži od 25 godina.

Godinom staža osiguranja, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se navršениh 12 meseci za koje je obveznik doprinosa bio obavezno osiguran.

Izuzetno, novčana naknada pripada nezaposlenom u trajanju od 24 meseca, ukoliko nezaposlenom do ispunjavanja prvog uslova za ostvarivanje prava na penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, nedostaje do dve godine.

Ispunjenost uslova za ostvarivanje prava na penziju, po osnovu staža osiguranja, nezaposleni dokazuje pojedinačnim aktom organizacije nadležne za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Korisnik novčane naknade dužan je da se lično javlja Nacionalnoj službi radi obaveštavanja o mogućnostima i uslovima zaposlenja i posredovanja u zapošljavanju svakih 30 dana, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja.

Član 73.

Isplata novčane naknade se nastavlja za vreme:

1. trajanja dodatnog obrazovanja i obuke, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja;
2. privremene sprečenosti za rad utvrđene prema propisima o zdravstvenom osiguranju, ali ne duže od 30 dana od dana nastanka privremene sprečenosti;
3. porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada zbog posebne nege deteta, prema propisima iz oblasti rada ili drugim propisima kojima se reguliše odsustvo sa rada.

Član 74.

Novčana naknada može da se isplati u jednokratnom iznosu radi samozapošljavanja, na zahtev nezaposlenog, u skladu sa opštim aktom Nacionalne službe.

Član 75.

Isplata novčane naknade obustavlja se za vreme za koje miruju prava po osnovu nezaposlenosti, i to:

1. trajanja ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova;
2. odsluženja ili dosluženja vojnog roka;
3. izdržavanja kazne zatvora, trajanja pritvora, izrečene mere bezbednosti, vaspitne ili zaštitne mere, u trajanju do šest meseci;
4. boravka u inostranstvu u slučaju kada je nezaposleni ili njegov bračni drug upućen na rad u inostranstvo u okviru međunarodno-tehničke ili prosvetno-kulturne saradnje u diplomatska, konzularna i druga predstavništva.

Po prestanku razloga iz stava 1. ovog člana, nezaposleni ostvaruje pravo na isplatu novčane naknade za preostalo vreme za koje je priznato pravo na novčanu naknadu ako se prijavi i podnese zahtev za ostvarivanje prava u roku od 30 dana.

2.3. Prestanak prava na novčanu naknadu

Član 76.

Korisniku novčane naknade prestaje pravo na novčanu naknadu, ako:

1. se briše sa evidencije, u skladu sa ovim zakonom;
2. prestane da se vodi evidencija o nezaposlenom, u skladu sa zakonom;
3. ne obavesti Nacionalnu službu u roku od pet dana o promeni koja je uslov ili osnov za sticanje, ostvarivanje ili prestanak prava na novčanu naknadu;
4. se od strane nadležnog organa utvrdi da radi kod poslodavca bez ugovora o radu ili ugovora o privremenim i povremenim poslovima;
5. podnese zahtev za prestanak prava.

Član 77.

Nezaposleni kome je prestalo pravo na novčanu naknadu može da ostvari ovo pravo ako ponovo ispuni uslove za sticanje prava na novčanu naknadu, s tim što mu se u staž osiguranja ne uračunava staž za koji je već ostvario novčanu naknadu.

Nezaposlenom kome je prestalo pravo na novčanu naknadu zbog zasnivanja radnog odnosa ili započinjanja osiguranja po drugom osnovu, pre isteka vremena za ostvarivanje tog prava, nastavlja se pravo na novčanu naknadu za preostalo vreme u utvrđenom iznosu, ako ponovo postane nezaposlen i ako je to za njega povoljnije.

3. Pravo na zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje

Član 78.

Korisnik novčane naknade ima pravo na zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje za vreme ostvarivanja prava na novčanu naknadu.

Doprinosi za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje su sadržani u novčanoj naknadi i plaćaju se na teret lica koje prima novčanu naknadu.

Osnovica na koju se plaćaju doprinosi je iznos novčane naknade.

Obračun i uplatu doprinosa za osiguranje iz stava 1. ovog člana vrši Nacionalna služba.

Član 79.

Članovi porodice korisnika novčane naknade imaju pravo na zdravstveno osiguranje ako nisu zdravstveno osigurani po drugom osnovu.

4. Postupak za ostvarivanje prava iz obaveznog osiguranja

Član 80.

O pravima nezaposlenog iz obaveznog osiguranja odlučuje se u postupku propisanom zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

O pravima nezaposlenog u prvom stepenu odlučuje nadležni organ Nacionalne službe, određen statutom.

Žalba izjavljena na rešenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

Drugostepeni organ, u rešavanju o pravima nezaposlenog lica iz obaveznog osiguranja jeste direktor Nacionalne službe.

Protiv konačnog rešenja Nacionalne službe, nezaposleni može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom, u skladu sa zakonom.

Član 80a

Nezaposleni kome je izvršena isplata novčane naknade na koju nije imao pravo, dužan je da Nacionalnoj službi vrati primljene iznose.

Pravosnažno, odnosno konačno rešenje Nacionalne službe kojim se nezaposleni obavezuje da vrati primljene iznose iz stava 1. ovog člana je izvršna isprava u skladu sa zakonom kojim je uređen postupak izvršenja i obezbeđenja.

Nacionalna služba ima pravo na povrat uplaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom.

VI. EVIDENCIJE U OBLASTI ZAPOSŁJAVANJA

1. Vrste evidencija

Član 81.

Evidencije u oblasti zapošljavanja sadrže podatke koje, u skladu sa ovim zakonom, radi sagledavanja stanja i kretanja na tržištu rada, prikupljaju nosioci poslova zapošljavanja.

Pojedinačne evidencije u oblasti zapošljavanja vode nosioci poslova zapošljavanja, a centralnu evidenciju u oblasti zapošljavanja vodi Nacionalna služba u skladu sa načelima zaštite podataka o ličnosti, efikasnosti, ekonomičnosti, savesnosti i odgovornosti.

Član 82.

Evidencije u oblasti zapošljavanja su evidencije o:

1. licu koje traži zaposlenje;
2. poslodavcu;
3. obvezniku doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti;
4. potrebi za zapošljavanjem.

Član 83.

Nacionalna služba vodi posebne evidencije o:

1. strancu i licu bez državljanstva;
2. licu kome miruju prava po osnovu nezaposlenosti;
3. licu privremeno sprečenom za rad, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
4. licu privremeno sprečenom za rad, saglasno drugim opravdanim razlozima u skladu sa opštim aktom Nacionalne službe.

2. Evidencije o licu koje traži zaposlenje

Član 84.

Evidencija o licu koje traži zaposlenje jeste evidencija o:

1. nezaposlenom;
2. licu koje traži promenu zaposlenja;
3. drugom licu koje traži zaposlenje.

Evidencija o licu koje traži zaposlenje vodi se prema jedinstvenom matičnom broju građana, na osnovu podataka iz javnih i drugih isprava koje sadrže potrebne podatke.

Član 85.

Lice koje traži zaposlenje se lično prijavljuje Nacionalnoj službi prema prebivalištu ili prema mestu rada ili prestanka radnog odnosa, ako u tom mestu ima boravište.

Strani državljanin ili lice bez državljanstva može da se prijavi kao nezaposleni ako ima odobrenje za stalni ili privremeni boravak.

Član 86.

Evidencija o licu koje traži zaposlenje počinje da se vodi danom prijavljivanja Nacionalnoj službi, a prestaje kada nastupi neki od osnova za brisanje iz evidencije, odnosno za prestanak vođenja evidencije, u skladu sa zakonom.

Član 87.

Nezaposleni se briše sa evidencije ako bez opravdanog razloga ne izvršava svoje obaveze prema Nacionalnoj službi, odnosno ako:

1. se ne javi Nacionalnoj službi u rokovima iz ovog zakona;
2. na zahtev Nacionalne službe ne dostavi dokaz o aktivnom traženju zaposlenja;
3. odbije ponuđeno posredovanje za odgovarajuće zaposlenje;
4. se ne javi poslodavcu kome ga uputi Nacionalna služba, a radi se o upućivanju u vezi sa posredovanjem za odgovarajuće zaposlenje;
5. odbije da utvrdi individualni plan zapošljavanja, ili se ne pridržava njegovih odredaba;
6. odbije ili svojom krivicom napusti učešće u meri aktivne politike zapošljavanja;
7. se ne odazove na poziv Nacionalne službe;
- 7a. ne obavesti Nacionalnu službu o svakoj promeni koja utiče na sticanje ili gubljenje prava ili obaveza po ovom zakonu, najkasnije pet dana od nastanka promene;
8. obavlja rad bez zaključenog ugovora o radu ili ugovora po osnovu kojeg ostvaruje pravo na rad van radnog odnosa.

Nezaposleni se briše sa evidencije danom neizvršavanja obaveze utvrđene ovim zakonom.

Ako postoji opravdani razlog za nejavljanje, u smislu stava 1. ovog člana, nezaposleni je dužan da se lično javi i obavesti Nacionalnu službu odmah po prestanku tog razloga.

Lice koje traži promenu zaposlenja i drugo lice koje traži zaposlenje briše se iz evidencije ako se ne javi Nacionalnoj službi najmanje jednom u šest meseci, odnosno na poziv Nacionalne službe.

Član 88.

Evidencija o nezaposlenom prestaje da se vodi ako:

1. se odjavi sa evidencije;
2. zasnuje radni odnos, ili započne osiguranje po drugom osnovu u skladu sa zakonom;
3. postane redovan učenik, odnosno student ako je mlađi od 26 godina života;
4. ispuni uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju ili ostvari pravo na porodičnu ili invalidsku penziju, u skladu sa zakonom;
5. navršši 65 godina života;
6. postane potpuno nesposoban za rad u skladu sa zakonom;
7. stupi na izdržavanje kazne zatvora, izrečene mere bezbednosti, vaspitne ili zaštitne mere, u trajanju dužem od šest meseci;
8. strancu prestane odobrenje za stalni ili privremeni boravak;
9. u slučaju smrti.

Evidencija o licu koje traži promenu zaposlenja i drugom licu koje traži zaposlenje prestaje da se vodi ako se ispune uslovi iz stava 1. tačka 1. i tač. 4-9. ovog člana.

Član 89.

Lice koje traži zaposlenje brisano sa evidencije ima pravo ponovo da se uvede u evidenciju Nacionalne službe po isteku roka od šest meseci od dana prestanka vođenja evidencije.

Korisnik novčane naknade koji je brisan sa evidencije ako obavlja rad bez zaključenog ugovora o radu ili ugovora po osnovu kojeg ostvaruje pravo na rad van radnog odnosa ima pravo ponovo da se uvede u evidenciju Nacionalne službe po isteku roka od devet meseci od dana prestanka vođenja evidencije.

Član 90.

Lice koje traži zaposlenje ima pravo na uvid u lične podatke koji se o njemu vode na evidenciji Nacionalne službe i da zahteva ispravku netačnih podataka.

Nacionalna služba može uz saglasnost lica da ustupi podatke drugim pravnim licima i agencijama u cilju uključivanja u mere aktivne politike zapošljavanja.

3. Evidencija o poslodavcu

Član 91.

Evidencija o poslodavcu sadrži podatke o nazivu, matičnom broju jedinstvenog registra, poreskom identifikacionom broju, broju zaposlenih i druge podatke potrebne za vođenje evidencije.

Evidencija o poslodavcu se vodi prema sedištu poslodavca.

4. Evidencija o obvezniku doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti

Član 92.

Evidencija o obveznicima doprinosa za slučaj nezaposlenosti sadrži podatke o:

1. obvezniku doprinosa za slučaj nezaposlenosti;
2. osiguranju zaposlenog;
3. prestanku osiguranja zaposlenog.

Evidencija o obveznicima doprinosa za slučaj nezaposlenosti vodi se na osnovu prijave obveznika doprinosa, odnosno poslodavca ili drugog isplatioca prihoda.

Podaci iz stava 1. ovog člana preuzimaju se iz jedinstvene baze Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja.

5. Evidencija o potrebi za zapošljavanjem

Član 93.

Evidencija o potrebi za zapošljavanjem sadrži podatke o slobodnom poslu, potrebnim znanjima i sposobnostima za obavljanje posla, broju izvršilaca i drugim uslovima za izvršavanje posla.

Evidencija o potrebi za zapošljavanjem se vodi na osnovu prijave potrebe za zapošljavanjem:

1. u zemlji;
2. u inostranstvu.

Prijavu potrebe za zapošljavanjem u zemlji podnosi poslodavac koji ima slobodan posao u skladu sa zakonom i poslodavac koji ostvaruje prava kod nosilaca poslova zapošljavanja.

Evidencija o potrebi za zapošljavanjem u zemlji vodi se prema sedištu poslodavca odnosno prema mestu rada ako poslodavac ima registrovanu poslovnu jedinicu.

Evidencija o potrebi za zapošljavanjem u inostranstvu vodi se prema mestu predaje prijave o potrebi za zapošljavanjem.

6. Način vođenja evidencija

Član 94.

Blizu sadržinu podataka, način vođenja i obrasce na kojima se vode evidencije utvrđene ovim zakonom, propisuje ministar nadležan za poslove zapošljavanja.

VII. ZAPOŠLJAVANJE U INOSTRANSTVU

Član 95.

Zapošljavanje u inostranstvu vrši se na osnovu prijave potrebe za zapošljavanjem u inostranstvu koju prima Ministarstvo, Nacionalna služba ili agencija.

Radi omogućavanja zapošljavanja u inostranstvu Ministarstvo može da zaključi ugovor o zapošljavanju sa nadležnim organom, organizacijom ili poslodavcem iz inostranstva.

Član 96.

Nacionalna služba i agencija posreduju za zapošljavanje u inostranstvu na način i po postupku predviđenom za posredovanje za zapošljavanje u zemlji.

Nacionalna služba i agencija dužne su da obezbede zaštitu lica u postupku zapošljavanja u inostranstvu.

Član 97.

Zaštita lica koja se zapošljavaju u inostranstvu podrazumeva najmanje jednak tretman po osnovu rada sa državljanima države zaposlenja za vreme rada i boravka u inostranstvu.

Zaštita lica koja se zapošljavaju u inostranstvu podrazumeva obezbeđivanje: dozvola za rad i boravak u inostranstvu; troškova opštih, sanitarnih i specijalističkih zdravstvenih pregleda i izdavanja uverenja o zdravstvenoj sposobnosti; troškova prevoza; informisanje o uslovima života i rada u inostranstvu; informisanje o pravima i obavezama po osnovu rada; zaključivanje ugovora o radu pre odlaska u inostranstvo i druga ugovorena prava.

Član 98.

Nacionalna služba i agencija pružaju obaveštenja o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje u inostranstvu, uslovima rada i života, pravima i obavezama na radu, o oblicima i načinu zaštite u skladu sa ugovorom o zapošljavanju u inostranstvu, kao i o pravima po povratku sa rada iz inostranstva, u skladu sa zakonom.

Član 98a

Agencija u postupku posredovanja za zapošljavanje u inostranstvu snosi odgovornost prema licima koja se zapošljavaju u inostranstvu za zakonitost njihovog zapošljavanja i za uslove rada koji moraju odgovarati zakonodavstvu zemlje u kojoj posreduju.

Agencija je odgovorna prema licima kojima je posredovala za zapošljavanje u inostranstvu u slučajevima kada dođe do njihovog prevremenog povratka iz zemlje u koju su upućena na rad, bez volje i krivice lica, kao i za nastalu štetu koju lica pretrpe, a koja je uzrokovana pogrešnim informacijama o bitnim elementima uslova života i rada u zemlji u koju su lica upućena

na rad.

Član 99.

Nacionalna služba i agencija mogu posredovati za zapošljavanje u inostranstvu ako ne postoje smetnje za odlazak lica u inostranstvo u skladu sa zakonom.

Lice koje se zapošljava u inostranstvu podnosi dokaze da ne postoje smetnje iz stava 1. ovog člana.

Član 100.

Nacionalna služba i agencija dostavljaju Ministarstvu obaveštenje o licima koja se zapošljavaju u inostranstvu, njihovom broju i strukturi i druge podatke u vezi sa zapošljavanjem u inostranstvu, pre odlaska na rad u inostranstvo.

VIII. NADZOR NAD NOSIOCIMA POSLOVA ZAPOŠLJAVANJA

Član 101.

Ministarstvo vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih za njegovo izvršavanje, kao i nad radom Nacionalne službe i agencije.

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 102.

Novčanom kaznom od 200.000,00 do 800.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - Nacionalna služba, ako:

1. ne sprovodi ili sprovodi suprotno odredbama ovog zakona poslove zapošljavanja utvrđene čl. 6. i 8. ovog zakona;
2. ne omogući nezaposlenom ostvarivanje prava utvrđenih članom 31. ovog zakona;
3. ne omogući poslodavcu ostvarivanje prava utvrđenih članom 34. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u Nacionalnoj službi novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 dinara.

Član 103.

Novčanom kaznom od 200.000,00 do 600.000,00 dinara kazniće se za prekršaj agencija za zapošljavanje - pravno lice, ako:

1. poslove zapošljavanja za koje je dobila dozvolu obavlja suprotno odredbama ovog zakona (član 6);
2. obavlja poslove zapošljavanja za koje nije dobila dozvolu (član 20. stav 1);
3. obavlja poslove zapošljavanja maloletnih lica, poslove zapošljavanja na poslovima sa povećanim rizikom ili posreduje za vreme štrajka (član 20. st. 2. i 3);
4. poslove zapošljavanja obavlja lice koje nije stručno osposobljeno (član 21. stav 3);
5. poslove zapošljavanja obavlja lice koje ne ispunjava uslove predviđene članom 22. ovog zakona;
6. obavlja poslove posredovanja za zapošljavanje u inostranstvu suprotno članu 98a stav 2.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 dinara.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 400.000,00 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i agencija za zapošljavanje - preduzetnik.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 104.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarila prava u skladu sa propisima i opštim aktima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostvaruju prava u obimu i trajanju utvrđenom tim propisima i opštim aktima.

Član 105.

Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS", br. 71/03 i 84/04 - dr. zakon), osim ako je za lice koje traži zaposlenje povoljnije da se postupak okonča po odredbama ovog zakona.

Član 106.

Lica koja su položila ispit za rad u zapošljavanju u skladu sa propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, nemaju obavezu polaganja ispita za rad u zapošljavanju po odredbama ovog zakona.

Član 107.

Ministar nadležan za poslove zapošljavanja doneće propise na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 108.

Nacionalna služba, osnovana Zakonom o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS", br. 71/03 i 84/04 - dr. zakon) nastavlja da radi u skladu sa ovim zakonom.

Nacionalna služba uskladiće organizaciju i način rada u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 109.

Agencija, osnovana u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS", br. 71/03 i 84/04 - dr. zakon) nastavlja da radi u skladu sa ovim zakonom.

Agencija iz stava 1. ovog člana dužna je da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladi svoju organizaciju, rad i akte sa odredbama ovog zakona.

Član 110.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi: Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS", br. 71/03 i 84/04 - dr. zakon); odredbe čl. 2-10. Zakona o zaštiti građana Savezne Republike Jugoslavije na radu u inostranstvu ("Službeni list SRJ", broj 24/98 i "Službeni glasnik RS", broj 101/05) - u delu koji se odnosi na zapošljavanje; odredbe čl. 8-22. i čl. 26-40. Zakona o evidencijama u oblasti rada ("Službeni list SRJ", broj 46/96 i "Službeni glasnik RS", broj 101/05).

Član 111.

Propisi doneti na osnovu odredaba Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS", br. 71/03 i 84/04 - dr. zakon) ostaju na snazi do dana stupanja na snagu propisa na osnovu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa njegovim odredbama.

Član 112.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

U REDAKCIJSKOM PREČIŠĆENOM TEKSTU NE NALAZE SE:

Čl. 10. i 11. Zakona - 113/2017-274:

Član 10.

Ministar nadležan za poslove zapošljavanja doneće akta na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nacionalna služba uskladiće opšta akta sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 11.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarila prava u skladu sa propisima i opštim aktima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostvaruju prava u obimu i trajanju utvrđenim tim propisima i opštim aktima.

Nacionalna služba, iz svojih prihoda, u skladu sa raspoloživim sredstvima, nastavlja da isplaćuje privremene i posebne naknade ustanovljene u skladu sa posebnim merama i aktima Vlade i postojećim evidencijama Nacionalne službe.

Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama zakona i opštih akata po kojima su započeti.